

Neppillen en nepoperaties

Wilfried Van Craen is psychotherapeut-seksuoloog en auteur van zeven boeken over praktische psychologie.

Er is weinig dat me zo fascineert als de wisselwerking tussen lichaam en geest. Wellicht keert onze goede vriend Descartes zich nu grommend om in zijn graf: hij was immers de man die de wereld wijsmaakte dat lichaam en geest van elkaar gescheiden zijn. Hij moet dat gedaan hebben met de kracht van een kogelstoter, want de bal die hij opgooide, blijkt vier eeuwen later nog steeds te rollen. Zo is het leerprogramma van de geneeskundefaculteiten in het westen nog altijd gebaseerd op dit Descartiaanse principe, terwijl ieder weldenkend mens al heeft ervaren dat lichaam en geest elkaar voortdurend beïnvloeden en het enige wat hen scheiden kan... de guillotine is! En dan de (altijd wijze) volksmond. 'Er ligt wat op mijn lever', 'de krop in de keel hebben', 'het heeft zijn hart gebroken' zijn evenzovele manieren om te vertellen hoe onze geest speelt met ons lichaam en vice versa. Gelukkig merk je ook in de medische sector een kentering en krijgen mind-body-benaderingen een steeds belangrijkere plaats.

In mijn laatste boek stel ik me de menselijke geest voor als een continent zoals Afrika dat moet geweest zijn vóór Livingstone: amper in kaart gebracht en vol mysterie. De boeiendste gebieden zijn die waar de geest weergaloze fratsen met ons lichaam uithaalt. Denk aan de placebo's, gaande van 'moederzalf' op de kapotte kinderknijp tot het suikerpilletje voor de hoofdpijn. Maar daar waar vroeger placebo's werden voorgeschreven omdat men de klacht onbeduidend vond of toch niet te genezen, is men al enkele tientallen jaren uitgebreid bezig met het onderzoek van de effecten van placebo's. Niet omdat die neppil niets doet, maar vanwege het intussen onweerlegbare feit dat die neppil juist wel iets doet, namelijk een zeer specifieke lichamelijke verandering teweegbrengen. Dus zijn er tegenwoordig niet alleen neppilletjes, maar ook nepinspuitingen en nepoperaties, een beetje griezelig misschien, maar mensen worden er wél beter van.

Een ander fascinerend domein waar de geest grappen uithaalt met ons lichaam is de onwaarschijnlijke realiteit van schijnzwangerschappen: mirakels van onbevleete ontvangenis. Of, heel wat onschuldiger, de plaskramp waarmee vooral mannen in urinoirs te kampen hebben. De oplossing is vaak simpel. Toen ik als jongetje de 'plaskramp' had, bijvoorbeeld net voor een lange reis, dan herhaalde mijn moeder een paar keer het toverwoord 'pizewizewizewis'. Werkte altijd...

(Goed Gevoel, november 2004)